

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה למדעי הרוח והחברה

המחלקה לחינוך תשע"ז 2017

שם הקורס: חינוך בגיל הרך - תיאוריה ומעשה

מס' קורס: 12910343

שם המרצה: יריב אורגד

שעות קבלה: _____ **בבנין** _____ **חדר** _____

יעדי ההוראה:

הקורס יציג מטרות שונות ודרכי פעולה בחינוך בגיל הרך לאורן של תיאוריות התפתחות ודרכים למימוש עשייה חינוכית בגיל הרך. צרכי הילד ודרכי הפעולה והלמידה שלו ישמשו כבסיס להבנת המאפיינים הייחודיים של החינוך בגיל הרך וכבסיס לדיון בקשר שבין הוראה, למידה וידע. חלקו הראשון של הקורס יבסס רקע תיאורטי לדיון. בחלקו השני של הקורס ייבחנו נושאים כעיצוב סביבה חינוכית, דרכי למידה והוראה, משחק מסמל, שימוש בחומרי אמנות, יחסי מורים-הורים.

פרשיות לימודים:

1. חינוך ופסיכולוגיה. מבוא לקורס. הצגת תוכנית הקורס ודיון בהנחות יסוד ביחס לחינוך בגיל הרך, בתיאוריות התפתחותיות ובהשתמעויות הנובעות מהן ביחס להוראה ולמידה.
2. עיצוב גישה חינוכית בגיל הרך. נדון בתיאוריות התפתחותיות (פיאז'ה, ויגוצקי) וחינוכיות (דיואי) כבסיס לעיצוב גישה חינוכית בגיל הרך.
3. התפתחות ידע. נעסוק בתיאוריות התפתחות ידע ודרכי הוראה ולמידה בגיל הרך: פעילות כלמידה, ידע כאובייקט קיים הניתן ללימוד ולרכישה או כתוצר מתפתח ודינאמי של הבניה קונסטרוקטיביסטית משותפת.
4. צרכים ייחודיים לגיל הרך - מן המוחשי אל המופשט. נבחן כיצד פעילויות הנטועות בהקשרים מוחשיים משמשות להתפתחות יכולות המשגה והפשטה.
5. הילד כמכלול. חינוך בגיל הרך כעבודה טיפולית הוליסטית, כזו המתייחסת לכלל המרכיבים המשפיעים על עיצוב אישיותו ופעולתו של הילד.
6. הכרת מאפייני התפתחות בתחום המוטורי, הקוגניטיבי, הרגשי והחברתי.
7. עבודת הצוות החינוכי בגן. נכיר את עקרונות ההוראה המתווכת בגן ואת האופן בו הם מעצבים את עבודת ההוראה בגיל הרך.
8. פעילות הילד - משחק סוציו-דרמטי, עבודה בחומרים, פעילות מוטורית, חצר הגרוטאות והטיול..

9. גישות ושיטות חינוכיות. זרימת הפעילות, רג'יו אמיליה, חינוך קיבוצי, משה"ח.

דרישות והרכב ציון הקורס *

משקל בציון הסופי **	
נוכחות	- % _____
בחנים ***	- % _____
עבודות	- % <u>100</u>
מבחנים	- % _____
סוירים	- % _____
סה"כ	- 100%

רשימה ביבליוגרפית:

עברית

ביון, ו. ר. (2003). *במחשבה שנייה*. תל אביב: תולעת ספרים.

גלזרספלד, א' פ' (2000). תיאוריית הידיעה הקונסטרוקטיביסטית של פיאז'ה. *חינוך החשיבה*, 19, 33-55.

דיין, י. (2009). המלכודת שבבחירת תיאוריות התפתחות כבסיס לחינוך בגיל הרך. *הד הגן*, תשע, א', 14-19.

דיין, י. (2005). בחירת תיאוריה חינוכית כבסיס לעשייה בגן. *הד הגן*, תשס"ו, ב', 84-95.

האס, מ. (1998). ילדי הגן מתנסים ומתבטאים בחומרי אמנות. קרית ביאליק: אח.

האס, מ'. גביש, צ'. (2008). *אמא תראי, זה אמיתי*. הוצאת הקיבוץ המאוחד, תל אביב.

הרפז, י. (2005). *המודל השלישי*. מתוך: http://cse.proj.ac.il/kenes2005/third_model.doc

ויגוצקי, ל. (2000). חינוך והתפתחות שכלית. *חינוך החשיבה*, 19, 55-67.

ויניקוט, ד. ו. (2004). *הילד משפחתו וסביבתו*. תל אביב: ספריית פועלים.

טל, ק. (2007). כמה מילים ומחשבות על גבולות בחינוך. *הד הגן*, ד', עמ' 4-14.

טל, ק'. (2004). תיווך מטפח אוריינות בגיל הגן כדוגמה ליישום של הוראה תואמת התפתחו דפים, 37, עמ' 10-41.

טל, ק. (2000). הורים יקרים בגן שלנו אנחנו לא לומדים, אנחנו רק משחקים. *הד הגן*, ד' - 28-

לוין, ג. (1995). *לחנך אחרת*. תל אביב: פפירוס.
לוין, ג. (1995). *לומדים בגיל הרך: על הלמידה הלא-פורמאלית*. קרית ביאליק: אח
פויירשטיין, ר. (1998). *האדם כישות משתנה: על תורת הלמידה המתווכת*. תל-אביב: משרד
הבטחון.

פלוטניק, ר. (2003). *שנינו ביחד וכל אחד לחוד*. חולון: הוצאת יסוד.
פלוטניק, ר. ואשל, מ. (עורכות). (2008). *ספר הגן*. תל אביב: הוצאת הקיבוץ המאוחד.
קבלסון, א'. (2005). *משחק למידה והתפתחות בגן הילדים*. בתוך

<http://www.daat.ac.il/daat/chinuch/gil/mishak-2.htm>

קליין, פ. (1990). *ילד חכם יותר*. הגמשה שכלית בגיל הרך. רמת-גן: אוניברסיטת בר-אילן.
קליין, פ'. יבלון, י'. (עורכים). (2008). *ממחקר לעשייה בחינוך לגיל הרך*. ירושלים: כתר, עמ'
67-91. נמצא גם כפריט אלקטרוני בתוך:

<http://www.academy.ac.il/data/egeret/86/EgeretArticles/early-childhood-education-hebrew.pdf>

אנגלית

Bateson, G. (1972). A Theory of Play and Fantasy. *Psychiatric Research Reports*, 2, pp.39-51

Dewey, J. (1897). *My pedagogic creed*. In
<http://www.rjgeib.com/biography/credo/dewey.html>

Edwards, C. P. (2002). Three approaches from Europe: Waldorf, Montessori, and Reggio Emilia. *Faculty Publications, Department of Child, Youth, and Family Studies*. Paper 2.

Jonassen, D. H., (1999). Activity theory as a framework for designing constructivist learning environments. *Educational Technology Research and Development*, 47, 61-79.

Salvatore, S. and Freda, M. F. (2011). Affect, unconscious and sensemaking. A psychodynamic, semiotic and dialogic model. *New ideas in psychology*, 29, 119-135.

יקבעו בתחילת הקורס ולכל המאוחר בשבועיים הראשונים של הסמסטר ולפני תום תקופת השינויים.
אין לשנות את מרכיבי הציון הסופי במהלך הסמסטר.
על המורה להודיע מראש על סוג הבחנים ומועדם.

*
**
